

Välkomna till

Samhällsbyggardagen

Välkomna till Samhällsbyggardagen

Upphandling – Hur kan krav och leverans bli bättre

- Anna Hedensjö Johansson Svenskt Näringsliv

Moderator

Johan Martinsson

Näringspolitisk chef Installatörsföretagen

Program

- 09:05 Varför LOU – Något att värna och utveckla
- 09:30 Sundsvalls kommun - Aktuella investeringar och upphandlingar
- 10:15 Fika
- 10:35 Företagarpanel – konsekvenser vid offentlig upphandling ur ett företagarperspektiv
- 11:00 Örebro kommun - Att följa upp avtal – rätt pris, rätt leverans!
- 11:45 Rundabords samtal
- 12:30 Lunch

SVENSKT NÄRINGSLIV

Installatörsföretagen

**MASKIN
ENTREPRE
NÖRERNA**

**SVERIGES
BYGGINDUSTRIER**

Varför LOU

Något att värna och utveckla

- Johan Martinsson Installatörsföretagen

Historian

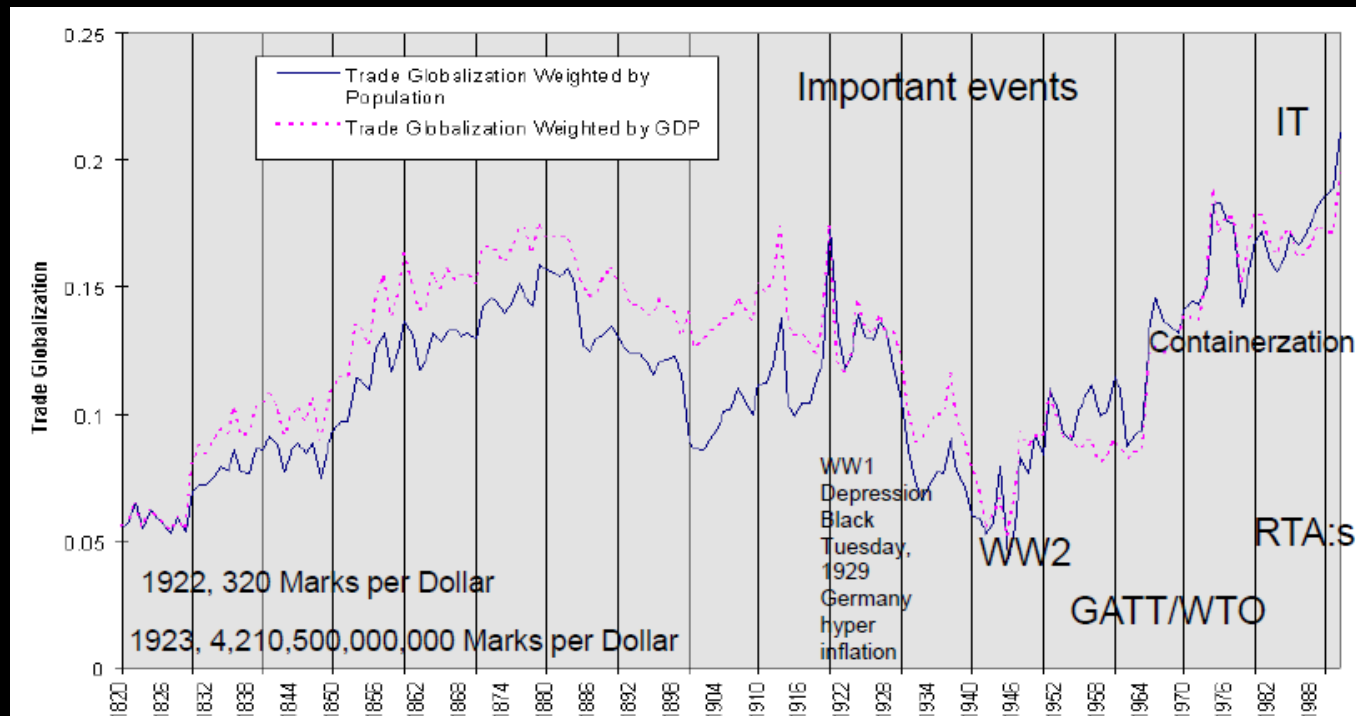
Värd att minnas och beakta

~~Handelshinder~~

~~Fattigdom~~

~~Krig~~

Världshandel

Europeisk handel

Svensk handel

Utveckling

Välstånd

Rättvisa

Rätt att delta

Likabehandling

Tydliga regler

LOU blir vad vi alla
gör det till!

Nutid

LOU - Något att värna och utveckla

8 av 10 kommuner
måste spara

Foto: Simon Hastegård, Bildbyrå

”Kommuner och regioner behöver din hjälp nu, Löfven”

Kommuner och regioner står inför stora utmaningar och behöver statens stöd. Regeringen lyfter ofta välfärden som samhällets grundpelare. Vi hoppas därför att du har positiva besked med dig till SKL-kongressen i dag Stefan Löfven, skriver Anders Knappe ordförande SKL.

Foto: Colourbox

”Ni vill spara miljarder på våra äldre, men ni säger inte hur”

Tankesmedjorna Arena Idé och Balans granskar ekonomin och villkoren i äldreomsorgen och ser att äldreomsorgens resurser minskas med minst 1,4 miljarder under 2020, utan handlingsplaner eller konkreta kravsänkningar. Som alltid förväntas personalen lösa problemet med kreativitet — en ordning som tveklöst leder till slitna medarbetare och ökad sjukskrivning, skriver Lisa Pelling, Arena Idé, och Åsa Plesner, Balans.

Besparing sker
oftast i servicen till
medborgarna

20 – 40 procent av
kommunbudgeten
är inköp

Arbete med
inköpsmognad
minskar
kostnaderna med
minst 5 %

Arbete med
avtalskontroll
minskar
kostnaderna med
minst 10 %

Vad ger 15 %
besparing på
inköpen för er
myndighet?

LOU blir vad vi alla
gör det till!

Sundsvalls kommun

Aktuella investeringar och upphandlingar

- Hans Forsberg Nämndordförande
- Nils-Göran Johansson Inköpschef
- Erik Lundin Fastighetschef

Att utveckla Sundsvall

Södra berget, 2019-11-28

Hans Forsberg (C)

Ordförande för Service- och förvaltningsutskottet,
Kommunstyrelsen

Bakgrund

- Kommunen köper årligen in varor och tjänster för ca 3 miljarder kronor
- Upphandlingsfrågorna har en lång historia i Sundsvall (redan 2010...)
- Politiska ambitioner genom konsumentmakt

Sundsvalls inköpsstrategi

- Fastställdes 2016 av Sundsvalls kommunfullmäktige
- Handlingsplan för sociala och etiska krav fastställdes i början av 2018

Syftet med inköpsstrategin

Ur inköpsstrategin, s.3:

”Syftet med inköpsstrategin är att beskriva vad som styr kommunkoncernens arbete med upphandlingar och inköp. Inköpsstrategin beskriver vilka krav som kommunkoncernen ska ställa i upphandlingar för att uppnå en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar utveckling. Kraven i denna strategi grundar sig på politiska avvägningar av dessa tre dimensioner.”

Innehåll

Ur inköpsstrategin, s.9:

”Upphandlingar ska genomföras med hänsyn till små och medelstora företags möjlighet att lämna anbud, där så är möjligt. Där det är juridiskt möjligt samt ekonomiskt och kvalitetsmässigt försvarbart, kan en upphandling delas upp i flera upphandlingar så att en leverantör kan lämna ett anbud på hela anbudsförfrågan eller på en del av den. Ur ett konkurrensperspektiv är det viktigt att kommunkoncernen arbetar för att öka antalet anbud på förfrågningar.”

Innehåll

Ur inköpsstrategin, s.9:

”Kommunkoncernen får inte ställa högre krav i upphandlingar än vad som ställs på motsvarande produktion i egen regi.”

Krav i inköpsstrategin:

- Drogfrihet
- Antidiskriminering
- Meddelarfrihet och meddelarskydd
- Etisk produktion av varor och tjänster
- Sysselsättningskrav

(Kommunkoncernen ska överväga att ställa sysselsättningskrav i bygg-, anläggnings- och driftentreprenader samt tjänsteupphandlingar, beroende på storleken på entreprenaden och det uppdrag som ska bedrivas.

Ungdomar och långtidsarbetslösa ska prioriteras. Exempel på krav är att erbjuda sommarjobb till ungdomar och praktikplatser.)

Krav i inköpsstrategin:

- Krav på rätt till heltid
- Kravet är begränsat till vård och omsorgstjänster och då endast vid inköp över direktupphandlingsgränsen (ca 2 miljoner kr för så kallade välfärdstjänster)
- Krav på rätt till heltid ska inte ställas på underleverantörer som levererar eller producerar materiel eller utrustning som används i utförandet av avtalet. För dessa tjänster och varor ska etiska krav ställas om det är behövt.
- Kravet ska bara ställas på leverantörer eller underleverantörer som direkt medverkar till fullgörandet av kontraktet.

Krav i inköpsstrategin:

- Krav på villkor i nivå med kollektivavtal (lön, semester, arbetstider, tjänstepensioner och försäkringar)

Detta gäller endast branscher där det finns särskilda riskyrken. Kravet på villkor i nivå med kollektivavtal gäller också endast vid upphandlingar över det så kallade tröskelvärdet (2,1 miljoner kronor för varor och tjänster. För så kallade välfärdstjänster är gränsen 7,1 miljoner kronor).

Krav i inköpsstrategin:

- Främja ekologiskt hållbar utveckling

Kommunen ska verka för en långsiktigt hållbar utveckling genom att upphandla varor och tjänster som bidrar till en god livsmiljö och har en begränsad påverkan på miljö och klimat.

Krav i inköpsstrategin:

- Främja ekonomiskt hållbar utveckling

Enligt kommunallagen och kommunens Mål och resursplan ska kommunen hushålla med sina resurser.

Framtiden

- Näringslivspolitiskt program
- Fortsatt stora investeringsbehov i kommunala verksamheter

Tack för ordet!

Kontakt:

hans.forsberg@sundsvall.se

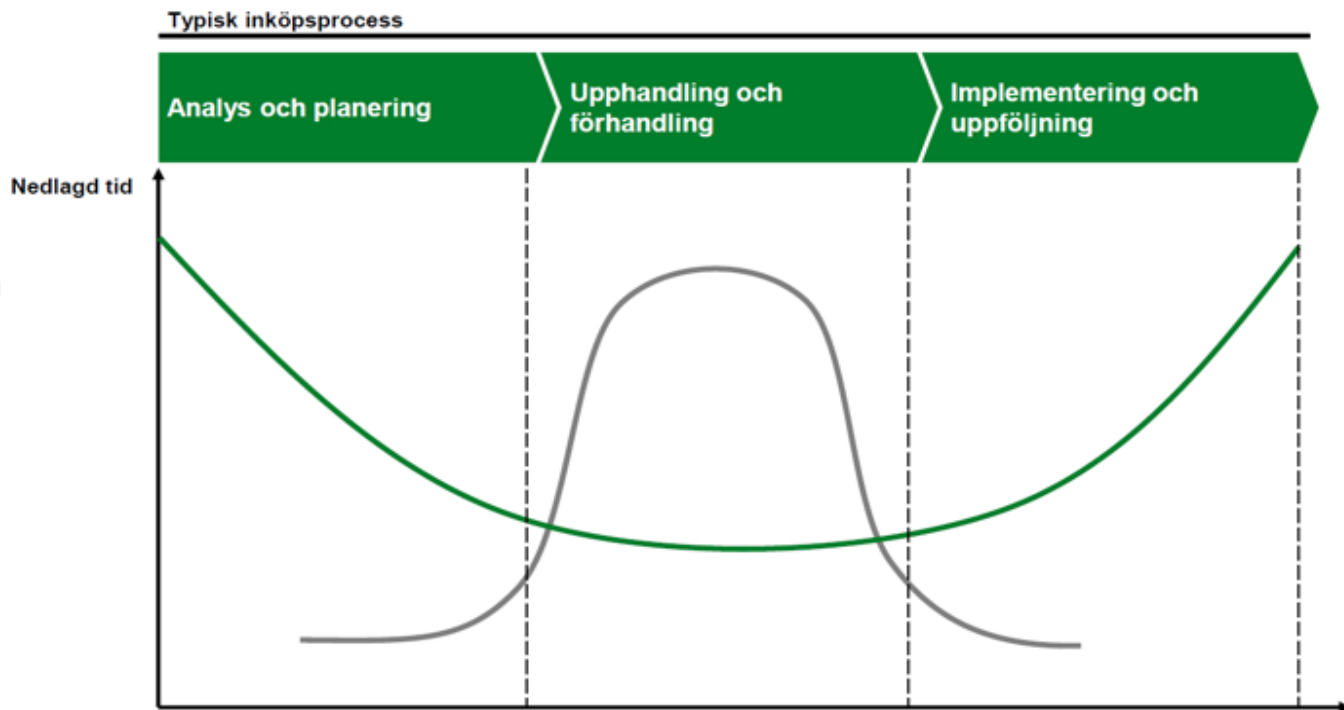
Sundsvalls kommun

Aktuella investeringar och upphandlingar

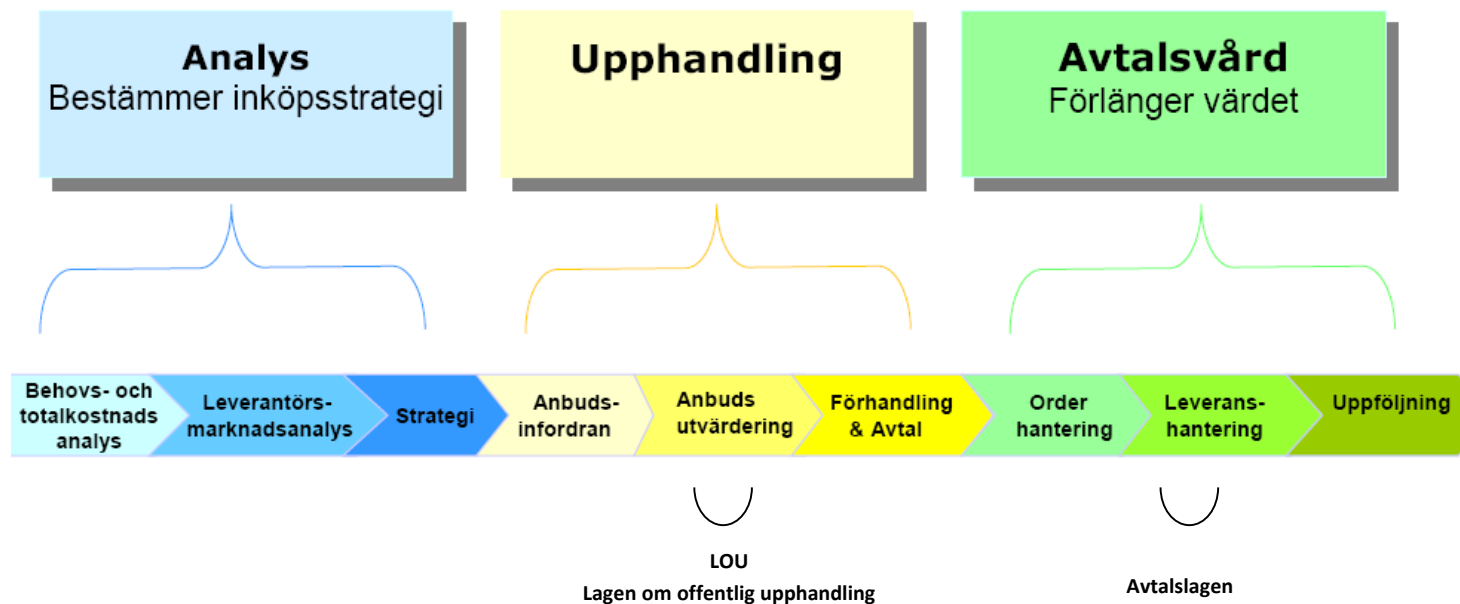
- Hans Forsberg Nämndordförande
- Nils-Göran Johansson Inköpschef
- Erik Lundin Fastighetschef

Förflyttat fokus i inköpsarbetet

Upphandlingskontorets upphandlingar och inköp ska i alla led präglas av planering och god framförhållning

INKÖSPROCESS I TRE STEG

Sundsvalls kommun

Aktuella investeringar och upphandlingar

- Hans Forsberg Nämndordförande
- Nils-Göran Johansson Inköpschef
- Erik Lundin Fastighetschef

Samhällsbyggardag

- Erfarenhet
- Uppföljning
- Samarbetet
 - Internt
 - Externt
- Önskemål och Krav
- Kommande upphandlingar

Kommande upphandlingar

Köks-, komfort- och anläggningskyla, service och underhåll

Pumpar och frekvensomvandlare, service och reparation

Yttre skötsel

Tekniska konsulter

Elarbeten och underhåll av Mellanspänning 10kV & Lågspänning 400v

Måleriarbeten

Vs-arbeten

Styr- och reglerarbeten

Rivning/ sanering och håltagning

Akustiktak och/eller innertak

Kalkylprogram

Installation och service av larm-& pasèrsystem

Hantverkstjänster samt rondering under jourtid, felavhjälpande service

Kulturhantverkarpool med speciella krav för kulturbyggnader

Brandlarm serviceavtal/ installationsavtal

yttre miljö

Företagarpanel

Konsekvenser vid offentlig upphandling ur
ett företagarperspektiv

- Anders Göransson Castanum
- Liselott Gustafsson Gustafssons Rör

Örebro kommun

Att följa upp avtal– rätt pris, rätt leverans!

- Lennart Wallin Örebro Kommun

Att komma igång med avtalsförvaltning

MISSION

Göra så bra & Goda affärer som möjligt

**"Själva kan vi göra så lite,
tillsammans kan vi göra så mycket."**

Helen Keller

Amerikansk författare, aktivist och föreläsare

Inriktningsmålen

1

Offentlig upphandling som strategiskt verktyg för en god affär.

2

Effektiva offentliga inköp.

3

En mångfald av leverantörer och en väl fungerande konkurrens.

4

En rättssäker offentlig upphandling.

5

En offentlig upphandling som främjar innovationer och alternativa lösningar.

6

En miljömässig ansvarsfull offentlig upphandling.

7

Offentlig upphandling som bidrar till ett socialt hållbart samhälle.

Inköpsorganisation i kommunen

**Avdelningen för Upphandling
och Uppföljning tillsammans med HR och Ekonomi**

Kommunens förvaltningar
Utser inköpssamordnare som är
nära stöd till verksamheterna

Verksamhet
Inköpssamordnaren tillsammans med
verksamhetens chef upprättar Inköpsrutin som
även fungerar som ställningsfullmakt för de
certifierade inköparna

Stöd vid inköpsprocessen

- ✓ E-handel
- ✓ Marknadsplats
- ✓ Hur hårt kan man rensa?

Vision och mål

VISION

Att alltid få rätt kvalité till rätt pris.

Vision och mål

MÅL

Vår uppföljning ska leda till
rätt kvalité till rätt pris till våra
verksamheter.

Genom:

Hur når vi vision och mål

- ✓ Systematiska uppföljningar
- ✓ En uppföljningsprocess som håller hög kvalitet
- ✓ Ett stöd till verksamheterna
- ✓ Reaktiv uppföljning
- ✓ Proaktiv uppföljning

Systematiska uppföljningar

- ✓ CLM
- ✓ I upphandlingen
- ✓ Efter upphandlingen
- ✓ Avvikelser

En uppföljningsprocess som håller hög kvalitet

Ta fram faktabaserat underlag
med fokus på uppföljning ur
inköps- och
upphandlingsperspektiv.

Dokumentation

Tydlighet

Ett stöd till verksamheterna

Bestrida fakturor

Stöd i verksamheternas
uppföljningar

Göra medvetna

Reaktiv uppföljning

- ✓ Uppföljning av tips från verksamheterna
- ✓ Uppföljning från avvikelshanteringen
- ✓ Tips från informationsträffar
- ✓ Avtalstolkning

Proaktiv uppföljning

- ✓ InExchange
- ✓ Avtalstolkning
- ✓ Utbildningar

Fallstudie av systematiska uppföljningar

1

Att fördela uppföljningen i verksamheterna CLM

Fallstudie av Kvalité

2

Dokumentation på ett ställe CLM

Fallstudie av stöd till verksamheterna

3

Bestridande av faktura

[Bestrida faktura](#)

Fallstudie av reaktiv uppföljning

4

Berendsen

Fallstudie av Proaktiv uppföljning

5

InExchange

6

Avtalstolkning

7

Utbildningar

Vad leder avtalsuppföljningen till ?

8

Högre kvalitet på de upphandlade varorna och tjänsterna

9

Möjligheter till benchmarking och nätverk mellan kommunerna

Stöd vid inköpsprocessen

- ✓ Stöd i behovsanalysen
- ✓ Stöd i marknadsanalysen
- ✓ Stöd i upphandlingen

Tack och kontaktuppgifter!

Lennart Wallin
Avtalscontroller
Kommunstyrelseförvaltningen
Box 30070
701 35 Örebro
019-21 65 47
076-496 85 58
Lennart.wallin@orebro.se

Kammarrätten i Stockholm 4410-17 (ej PT HFD)

En UM upphandlande möbel-och kontorsflyttning genom ramavtal.

En annan (avropsberättigad) UM gjorde vid avrop avsteg från villkoren i ramavtalet.

KamR bedömde att det uppstått ett nytt ramavtal mellan den avropsberättigade UM och leverantören och ogiltigförklarade detta nya ramavtal.

Enligt kammarrättens bedömning har (avropande UM:s) och AiT: ssystematiska användning av tilläggsbeställningar som inte godkänts i förväg och debitering per timme av flyttarbetare vid tilläggsbeställningar i praktiken medfört att det befintliga ramavtalets prismodell frångåtts.

Denna förändrade prismodell har förskjutit det befintliga ramavtalets ekonomiska jämvikt till fördel för AiT, eftersom alla de i upphandlingen deltagande leverantörerna inte getts samma möjlighet som AiT att göra korrekta beräkningar av lönsamheten i de potentiella beställningarna enligt det befintliga ramavtalet.

De ovan konstaterade avstegen medför enligt kammarrättens bedömning att ett nytt direktupphandlat ramavtal har uppstått mellan (avropande UM) och AiT. Detta avtal ersätter det befintliga ramavtalet. Upphandlingen av det nya ramavtalet och de avrop som skett enligt detta har inte föregåtts av annonsering. Något skäl för undantag från annonseringsskyldigheten har inte kommit fram.

Lärdom att dra...

Se till att informera samtliga användare om vad som får köpas på avtalet och hur det får gå till!

Extra

Slut

Rundabords samtal

Dialog - Hur kan krav och leverans bli bättre?

Runda bords samtal

- Ett antal frågeställningar att ge ert svar på
- En samtalsledare per bord som skriver
- Genomgång av svaren tillsammans
- Samtalsledaren presenterar gruppens svar

Frågorna

- 1 Hur kan vi skapa en bättre dialog mellan upphandlare och företagen?
- 2 Hur kan vi utforma kraven smartare, så att vi inte exkluderar i onödan och får den kvalité vi vill ha?
- 3 Hur kan en bra uppföljning av ingångna avtal skapas och finansieras?
- 4 Hur hög är inköpsmognaden i länet i dag?

Summering

Se över skallkraven för bättre konkurrensutsättning

Säkerställ korrekta avrop och fakturor enligt ramavtal

Effektivisera inköpen genom controllerfunktioner

Tack för att ni tog er tid!

LOU blir vad vi alla gör
det till!